

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της από 29 Μαρτίου 2023 Τροποποίησης και Κωδικοποίησης της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της “Οργανισμός Λιμένος Ηγουμενίτσας Α.Ε.” - Κύρωση της από 29 Μαρτίου 2023 Συμφωνίας Τροποποίησης της από 2 Φεβρουαρίου 2018 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της “Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.”»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διарκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από τρία (3) Μέρη (Α΄-Γ΄) και τρία (3) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του νόμου.

Με το Μέρος Α΄ (άρθρο 1) αποκτά ισχύ νόμου η από 29 Μαρτίου 2023 «Σύμβαση Παραχώρησης αναφορικά με τη Χρήση και την Εκμετάλλευση Ορισμένων Χώρων και Περιουσιακών Στοιχείων του Κεντρικού Λιμένα Ηγουμενίτσας, του Αλιευτικού καταφυγίου Σαγιάδας, του αλιευτικού καταφυγίου Πλαταριάς και του καταφυγίου τουριστικών σκαφών Συβότων», μαζί με τα Παραρτήματά της, οι όροι της οποίας επικαιροποιούν, διευκρινίζουν, συμπληρώνουν και κωδικοποιούν του όρους («διατάξεις», κατ’ άλλη διατύπωση, που απαντά στη σύμβαση) της από 3 Φεβρουαρίου 2002 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Λιμένος Ηγουμενίτσας Α.Ε.» («ΟΛΗΓ»), κυρωθείσας με το άρθρο 1 παρ. Δ΄ του ν. 4597/2019 (βλ. την από 20-2-2019 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Για την κύρωση των

Συμβάσεων Παραχώρησης που έχουν συναφθεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Οργανισμών Λιμένος Α.Ε.- Διατάξεις για τη λειτουργία του συστήματος λιμενικής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις»).

Ειδικότερα, η υπό κύρωση σύμβαση, κατά το κυρίως μέρος της, περιλαμβάνει τις αναβλητικές αιρέσεις για τη θέση σε ισχύ και την κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των όρων, το ρυθμιστικό πλαίσιο των Λιμένων στους οποίους αφορά, τους χώρους του Κεντρικού Λιμένα και των Πρόσθετων Εγκαταστάσεων, τα Στοιχεία και το αντικείμενο της παραχώρησης, τις γενικές υποχρεώσεις και το πλαίσιο ευθύνης του ΟΛΗΓ, καθώς και όρους για το αναπτυξιακό προγραμματικό σχέδιο και τη μελέτη διαχείρισης. Περαιτέρω, στη σύμβαση καθορίζεται το πλαίσιο για τη μελέτη και εκτέλεση των έργων και των επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των έργων του Δημοσίου, ρυθμίζονται τα ζητήματα της συντήρησης των Στοιχείων παραχώρησης, της πρόσβασης στον Λιμένα Ηγουμενίτσας, των εσόδων του Λιμένα και της σχετικής τιμολογιακής πολιτικής, καθώς και τα σχετικά με τις αναγκαίες λιμενικές υπηρεσίες, θεσπίζεται το πλαίσιο χορήγησης δικαιωμάτων και ανάθεσης υποχρεώσεων από τον ΟΛΗΓ προς εργολάβους, παρόχους υπηρεσιών και τρίτα πρόσωπα, και ορίζεται η ενιαία φύση (χαρακτήρας) της παραχώρησης, ρυθμίζονται δε εταιρικά ζητήματα και θέματα χρηματοδότησης. Εξ άλλου, ορίζεται το πλαίσιο σχετικά με τον έλεγχο, την εκτέλεση και το αντάλλαγμα της παραχώρησης, καθορίζονται οι ποινικές ρήτρες για παραβάσεις των όρων της σύμβασης, το πλαίσιο ασφάλισης, οι υποχρεώσεις του Ελληνικού Δημοσίου, τα δικαιώματά του για πρόσβαση και παρέμβαση στα Στοιχεία Παραχώρησης, καθώς και οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματός του υποκατάστασης - υπεισέλευσης. Επίσης, προβλέπεται η λειτουργία της σύμβασης σε περίπτωση μεταβολής της σχετικής νομοθεσίας, ορίζεται η έννοια των γεγονότων ανωτέρας βίας και των γεγονότων αθέτησης, ρυθμίζεται το ζήτημα της καταγγελίας της σύμβασης, της λήξης της διάρκειας και της απόδοσης των στοιχείων που περιλαμβάνονται στο αντικείμενό της, προβλέπεται ορισμός ανεξάρτητου μηχανικού ως εμπειρογνώμονα για την εκτέλεση ορισμένων καθηκόντων και λειτουργιών, καθορίζεται το εφαρμοστέο δίκαιο, καθώς και το πλαίσιο επίλυσης των διαφορών από τη σύμβαση, το πλαίσιο εκχώρησης και χρηματοδότησης, και θεσπίζονται τελικές διατάξεις. Τέλος, προσδιορίζεται η έννοια όρων και εκφράσεων, των οποίων γίνεται χρήση στη σύμβαση.

Ακολουθούν Παραρτήματα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της υπό κύρωση σύμβασης και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα εξής: Διατάξεις του κυρωτικού νόμου (επί της Κύρωσης [της] Σύμβασης Παραχώρησης, της Κρατικής Εποπτείας, της Χερσαίας Ζώνης Λιμένα, της Θαλάσσιας Ζώ-

νης Λιμένος, των Διοικητικών και κανονιστικών λειτουργιών, της Εξουσιοδότησης και εφαρμογής Κανονισμών, της Κοινής χρήσης της Λιμενικής Ζώνης του Λιμένα Ηγουμενίτσας, των Λιμενικών Τελών, της Ανάθεσης συμβάσεων, των Λιμενικών Έργων, της Φορολόγησης και των Τελών και συναφών θεμάτων, του Ελέγχου των Συμμετοχών στην «Οργανισμός Λιμένος Ηγουμενίτσας Α.Ε.», του Προσωπικού και της Μετάταξής του, Διαδικαστικών και τελικών διατάξεων), Υφιστάμενοι Κανονισμοί Λιμένος, Διατηρούμενοι Κανονισμοί Λειτουργίας Λιμένος, Χερσαία Ζώνη Λιμένα, Περίμετρος Ζώνης Παραχώρησης (τοπογραφικά διαγράμματα), Εξαιρούμενοι Χώροι και Στοιχεία, Καθορισμένες Υποπαραχώρησεις, Στοιχεία Παραχώρησης προς Εγκατάσταση Υπηρεσιών του Λιμενικού Σώματος, Προσαρτήματα, Τοπογραφικά Πρότυπα και Προδιαγραφές, Κανόνες και Κατευθυντήριες Οδηγίες Κατάρτισης Αναπτυξιακών Προγραμματικών Σχεδίων και Μελετών Διαχείρισης, Έργα Δημοσίου, Ελάχιστα Επίπεδα Υπηρεσιών, Έκθεση Εκτίμησης Κατάστασης Εγκαταστάσεων, Πίνακας-Λειτουργικές Περιοχές για Επιθεώρηση, Απαιτήσεις Ελάχιστης Συντήρησης, Υποχρεωτικές Αρχές για Υπεργολάβους και Υποπαραχωρησιούχους, Υπόδειγμα Πιστοποιητικού Συμμόρφωσης, Κατάλογος Ποινικών Ρητρών, Ασφαλιστική Κάλυψη, Εγγυητική Επιστολή Καλής Εκτέλεσης, Απαιτήσεις Απόδοσης, Ανεξάρτητος Μηχανικός. Στη συνέχεια, επίσης ως Παράρτημα, παρατίθεται το κείμενο της Σύμβασης στην αγγλική γλώσσα, ακολουθούν δε Διατάξεις Εφαρμογής της Σύμβασης του Παραρτήματος 1.1 (Α), σε αντιστοιχία με όσα αναφέρονται ανωτέρω σχετικά με τις Διατάξεις του κυρωτικού νόμου.

Με το Μέρος Β' (άρθρο 2) κυρώνεται η από 29 Μαρτίου 2023 Συμφωνία Τροποποίησης της από 2 Φεβρουαρίου 2018 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της «Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.» σχετικά με τη χρήση και εκμετάλλευση ορισμένων χώρων και περιουσιακών στοιχείων εντός του Λιμένος Θεσσαλονίκης. Η υπό κύρωση συμφωνία τροποποιεί όρους και παραρτήματα της αρχικής.

Στο μέρος Γ' (άρθρο 3) ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί της διοικητικής σύμβασης και του νομικού καθεστώτος που τη διέπει

Η διοικητική δράση του κράτους εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης (βλ. Σπ. Φλογαΐτη, Η διοικητική σύμβαση: έννοια και φύση, Αθήνα, 1991, σελ. 21). Η κύρωση της σύμβασης με νόμο είναι συνήθης πρακτική και κρίνεται αναγκαία όταν η σύμβαση είτε καταρτίσθηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις, είτε περιέχει όρους που δεσμεύουν τρίτους (μη συμβαλλόμενους), είτε

περιέχει όρους που αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση της σύμβασης με διαιτησία. Στις περιπτώσεις αυτές η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της όμως εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική πράξη. Αν η σύμβαση δεν έχει κυρωθεί με νόμο, οι όροι της δεν δύνανται να υπερισχύσουν διατάξεων της νομοθεσίας (βλ. ΣτΕ 880/2016 και 21/2019, καθώς και Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2017, σελ. 184 επ.).

Εξ άλλου, όπως γίνεται δεκτό και έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, όταν κυρούται σύμβαση με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της εξακολουθούν να έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλίνουν από τις ισχύουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανόνες που δεσμεύουν τρίτους, έχουν ισχύ τυπικού νόμου και, ως εκ τούτου, οι διοικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών είναι δυνατόν να προσβάλλονται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ., ενδεικτικά, τις εκθέσεις επί των νομοσχεδίων «Κύρωση της Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της εταιρείας ENERGEAN OIL & GAS- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη χερσαία περιοχή “Αιτωλοακαρνανία”» (ν. 4524/2018), «Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του Έργου της Μελέτης – Κατασκευής – Χρηματοδότησης – Λειτουργίας – Συντήρησης και Εκμετάλλευσης του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης και Μελέτη – Κατασκευή και Χρηματοδότηση των Οδικών του Συνδέσεων και άλλες διατάξεις» (ν. 4612/2019), «Κύρωση της από 3.2.2020 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς – Έργο Ι και της από 3.2.2020 τροποποιητικής σύμβασης της από 3.6.2019 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς – Έργο VI μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της Υγείας» (ν. 4667/2020), «Κύρωση της από 24.06.2021 Συμφωνίας Τροποποίησης Διατάξεων της από 31.05.2007 Σύμβασης Παραχώρησης για το Έργο «Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία, Συντήρηση και Εκμετάλλευση του Αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδος (Ε65)» που κυρώθηκε με τον ν. 3597/2007 (Α΄ 168), όπως αυτή τροποποιήθηκε: 1) με την από 28.11.2013 «Συμφωνία Τροποποίησης Διατάξεων της Σύμβασης Παραχώρησης» που κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4219/2013 «Κύρωση των Συμφωνιών Τροποποίησης των συμβάσεων παραχώρησης των μεγάλων οδικών έργων και ρύθμιση συναφών θεμάτων» (Α΄ 269), 2) με την από

19.12.2013 «Συμφωνία Τροποποίησης Διατάξεων της από 28.11.2013 Συμφωνίας Τροποποίησης Διατάξεων Σύμβασης Παραχώρησης» που κυρώθηκε με το άρθρο 44 του ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» (Α' 176)» και 3) με την από 11.12.2018 «Συμφωνία Τροποποίησης Διατάξεων της Σύμβασης Παραχώρησης» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4586/2018 (Α' 217)» (ν. 4817/2021)).

Αθήνα, 4 Σεπτεμβρίου 2023

Ο εισηγητής
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Ομότιμος Καθηγητής
της Νομικής Σχολής του
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών